

Preporočena štira: Celo leto 35 din., pol leta 20 din., četrt leta 9 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 65 din. Iskraci ali ostanila se plačajo po dogovoru; pri večkratnem nakupu primeren popust. Upravištvu pošljite naročilno, kasovno in reklamacijsko. Telefonski telefon štira 145

STRAŽA

NEODVISNI POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO

"Straža" izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravištvno je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprete reklamacije so poštne posele. Telefon interurban št. 115.

Kraljev manifest.

Sokolstvo je kot vprega režimske in strankarske politike prekoračilo svoj delokrog in se popolnoma odtujilo svojemu prvotnemu namenu in poslanstvu. — «Zdrava duša v zdravem telesu» je samo še razcefrana krilatica za neobveščence. Bistvo sokolstva je danes militarizem z vsemi svojimi protiljudskimi izrodki, kakor so: centralizem, kapitalizem in brezverstvo. Vse to se vzajemno spopolnjuje, podpira in z nasiljem in terorjem uveljavlja diktatorsko oligarhijo, ki zastruplja dušo in telo posameznika in narodnostnih skupin. Vse, kar resnično stremi za ohranitev «zdrave duše v zdravem telesu», stoji v odločnem boju proti demoralizujočemu in defetističnemu sokolstvu, ki ogroža obstoj in napredek naroda in njegovih sestavin.

Pod krinko državotvornosti sokolstvo predstavlja gnjili tvor (tur) na mladi državi.

Država, kakor je naša, nima odveč nobene svoje moči in samo v skupnem sodelovanju le-teh je mogoča njena utrditev in razvoj. Vse bolešne državne tvore, ki povzročajo vročico v odpornem ljudskem organizmu proti državi, pa je treba brezusmiljeno izrezati, očistiti in izprati.

Toda, kaj vidimo?! Že v Novem Sadu so neki temni elementi uspeli, da sokolstvu izrgajo jugoslovanstvo in ga zastrupe z bratomornim velesrbijanstvom proti — Hrvatim in Slovincem in Bolgarom, proti katoličanstvu in verski vzgoji. Krščanstvo in verska vzgoja pa je temelj in izhodišče za vse dobro, lepo in plemenito, za vse pravično, pošteno in kulturno.

Sokolstvo se je vdinjalo na nevreden hlapčevski način militarizmu in centralizmu, raznim parvenujem in notoričnim duševnim delinquentom, ki streme za tem, da korak za korakom sistematsko uničujejo ugled in spoštovanje najvišjih institucij mlade kraljevine.

Sokolstvo je danes politična klika, ki zvesto ponema svoje predhodnike v klickarstvu Italije in Francije. Pod krinko protijugoslovanstva nacionalizma za skorjo neke meglene plemenske hegemonije se skriva banditsko bodalo zavratnega fašizma. Hrvatski Sokol je odločno odtegnil svojo roko od te nečedne družbe, ki grozi z nasiljem podjarmiti ljudstvo in ga vkleniti v verige novodobnega suženjstva.

In kaj se je zgodilo? Temne podzemeljske sile so izigrale navzočnost kralja v Ljubljani, da izda manifest politične vsebine, da naj Sokoli bodo primer duševnega edinstva vsemu našemu narodu. Za ta manifest je odgovorna vlada in odovorna je tudi zato, ker ni sopodpisala kraljevih besed: «Zdravo Sokoli...!»

Vlada je potom sokolstva ponižala ugled najvišje državne institucije in potegnila krono v blato dneve politike, dobro vedoč, da je tako sokolstvo v Sloveniji in na Hrvatskem neznatna manjšina, dočim sokolstvo v Srbiji sploh ni omembe vredno. S tem je hotel ali nehotel — obrezkraljila ogromne množice ljudstva in vse sokolstvu nasprotno telovadne organizacije. Za ta lahko misljen čin so odgovorni ne samo ministri, ki so ta dan oblekli sokolski kroj (Pucelj, Pribičević in dr. Žerjav), marveč tudi tisti, ki podpirajo posredno ali neposredno tako vlado.

Mi nimamo ničesar proti temu, če je Sokol štafaža policajdemokratom, odločno pa smo proti temu, da si sokolstvo lasti kralja, ki pripada celi državi in vsemu narodu!

Pobrali smo vrženo rokavico

Draginja in lakota.

Zetev ni uspela, vlada je pa še pred kratkem na vso moč celemu svetu predstavljala in slikala njene velike uspehe. Nade teh uspehov so se kmalu razpršile in tudi vladni listi so začeli polagoma opozarjati na katastrofo, ministri so se pa začeli zavzemati za prehrano Beograda. Minister notranjih zadev je zahteval natančen načrt za prehrano Beograda, minister šum je začel iskati drva in minister prometa je obljubil, da bo Beogradu pridno dovažal, kar je potrebno. Tu in tam vlada še vedno budi dobre nade ter odvrtača temne slutnje lakote in bede, velika skrb za Beograd — za mesto ministrov in prvakov pa govori pri vsem tem svojo posebno zgovorno govorico.

Vsa javnost pričakuje v velikem strahu bodčeo zimo in spomlad, vladni optimizem in vladne obljube ne zaležejo, ne pomirijo, ker je splošno znano, kako se pri nas najtežji in najhujši problemi prikivajo in tajijo. Celo zunanji svet dobro pozna napete narodne ali plemenske odnose v državi, strahovit nered v državnih finančnih, nesposobnost onih, ki vodijo državno finančno politiko, fiktivni proračun, kopicenje državnih izdatkov in nesigurnost državnih prihodov ter nima in ne more imeti zaupanja v nas.

Prometna, davčna, carinska, trgovska in agrarna politika je pod vsako kritiko, ker se ravna samo po interesih beograjske porodice in čaršije ter je prepojena z neredom in korupcijo, kakoršne še svet ni videl.

Lakota že dolgo gostuje v naši državi, mnogo ljudi

je že od nje pomrlo in vlada ni imela niti toliko sposobnosti in razuma, da izenači eno pokrajino z drugo. Gladna Dalmacija je odrezana od ostalega sveta, istotako je z Bosno-Hercegovino in Črnogoro. Po par avtomobilov se pošlje od časa do časa z živževem v te sestradane kraje in še to, kar ne pade hajdukom v plen, se deli po — strankarskih ključih in interesih. Strankarstvo in korupcija ubija promet, beograjski porodičarski trgovci odločujejo glede urejanja in vednega spreminjanja carinskih predpisov in državna uprava venomer podražuje najpotrebnejša življenjska sredstva in tako seveda tudi s svojimi pravilniki ne more zahtevati, da bi privatniki znižali cene.

Sedaj je obljubljen tudi pravilnik proti onim, ki v spekulativne svrhe kupujejo in kopičijo življenjske potrebščine in ista vlada, ki tak pravilnik obeta, zbira že od nekdanj okrog sebe najhujše spekulante ter je opustila tudi vsako brigo in pozornost, da bi videla, kaj se je že vse nakupičilo v umazanih verižniških zalogah. Ni blaga v državi — od monopolskega pa do državnogozdnega, ki se ne bi bilo od vladne strani v nešteti slučajih naravnost tiščalo v roke najhujših in najostudnejših spekulantov. V samih režimskih listih najdemo priznanja, da so pri nas javni in tajni karteli in da razne beograjske žitne firme prikivajo velike zaloge žita, da — spekulirajo z njimi na nadaljni pad dinarja in povišanje žitnih cen. Kje je vlada, da nastopi proti tem navijalcem? Zastonj čakamo na kako «obznanje» ali izjemni zakon proti tem banditom, ker ima vsak minister trgovsko sorodstvo, prijateljstvo ali zvezo.

Za svoje osebe so ministri hitro rešili vprašanje draginje. S plačami, ki jih uživajo, se jim sedaj tudi ne mudi posebno na sestanke in razgovore o draginji. Za sebe in okrog sebe so draginjo že davno pobili in pobijali jo bodo, če vse drugo propada in pomre od lakote. Vojni minister se je že oglasil, da bo moral tudi potrebe vojske povišati za 800 milijonov kron, če ostanejo te žitne cene. In naj vojni minister še toliko poviša potrebe vojske, navadni vojaki bodo vendarle izkusili vse grozote lakote in draginje! Večje potrebe so vedno za višje in najvišje in v takih časih si tudi velekapitalizem kopiči in grabi posebne profite.

Pri vseh ministrskih sejah in pravilnikih je narod izroččen pomanjkanju in bedi, ministri ne bodo nikdar udarili po onih, ki so z njimi v zvezi in ki jih podpirajo in če vsi ministri zvišajo potrebe svojega delokroga, nižjemu uradništvu, ki danes že tako silno strada, tudi ne bo pomagano, ker so za delavne sloje Jugoslavije vladne spekulacije hujše in pogubonosnejše od vseh drugih.

Politični položaj.

NAŠ KONKORDAT Z VATIKANOM.

Beograjski «Novi list», glasilo framasonске klike, je objavil 22. t. m. pod gornjim zaglavjem značilen uvodnik, iz katerega odseva preračunljeno sovraštvo do naše Cerkve. Ker je vsebina članka tako prozorna, da ne rabi nobenega komentarja, priobčujemo omenjeni uvodnik v celoti. «Novi list» piše:

«Včeraj se je vršila prva seja ožjega odbora komisije za izvršitev konkordata z rimsko kurijo. Doznali smo, da so bila že v prvi seji obravnavana nekatera vprašanja načelnega značaja, ki bodo v konkordatu posebej podčrtana. Predno je bila komisija za pripravo konkordata sestavljena, se je v skupščinskih krogih izražalo mišljenje, da nam konkordat z Vatikanom sploh ni potreben. Naša država je liberalna država; cerkev kot taka je privatna organizacija, ki je — kakor vsaka druga — podvržena kontroli države. Spoštovaje vsoobdo mišljenja, se država sploh ne vmešava v dogmatična vprašanja. Ona se zadovoljuje s paralizirajo ali uničevanjem aktivnosti in upliva cerkve, zlasti pa v slučajih, ki škodujejo splošni državi, predvsem pa njeni prosvetni politiki.

To stališče, ki se odlikuje tako po jasnosti, kakor tudi po pravilnosti, ni mogoče zmagalo, če ne bi Vatikan že poprej odredil svojega diplomatskega zastopnika, kateremu je naša vlada dala že svoj agremen. Akt dogovora z nepolitično ustanovo, kakor je Vatikan, ki je obremenjen s tolikimi grehi iz davne prošlosti in ki se nikdar ni odrekel težnjam po politični moči in vplivu, je za vsakega sodobnega državljana res nekaj poniževalnega. Ker je vlada s sprejemom papeževnega človeka itak že napravila nekaj prejudic, se bo morala sedaj lotiti nepotrebnega posla.

Komisija, ki je včeraj začela z delom, bo pripravila material za delegacijo, katera bo skupno s predstavitelji kurije izdelala konkordat. Mi se nadejamo, da ne bo izgubila iz vidika glavne naloge komisije za sklepanje konkordata z Vatikanom: popolno zasiguranje vseh političnih pravic, ki gredo naši državi.

Bivši konkordat Črne gore in Srbije, z Vatikanom bo služil komisiji in delegaciji kot najboljšo orodje. Uverjeni smo, da bodo našim kanonikom in drugim članom komisije merodajne predvsem one patrijotske smernice, ki so bile lastne vladiki J. J. Strossmajerju ob priliki sklepanja črnogorskega konkordata. On je takrat sporočil (proti Jovanu Sudečiču) črnogorski vladi, da

naj bo nepopustljiva samo v eni točki konkordata, to je v točki izključnega prava vlade na ustoličenje škofov. (Slično vzpodbudo je pozneje sprejela tudi srbska vlada o priliki sklepanja konkordata).

Naša nova država — tako nadaljuje «Novi list» — se nahaja v veliko ugodnejšem položaju kakor sta bili bivša Srbija in Črna gora. Vsi atributi tega položaja morajo odsevati tudi iz novega konkordata, zlasti še v onih točkah, ki se nanašajo na izključno odrejanje pravca v šolski prosveti. Skratka: v novem konkordatu mora biti jasno izraženo, da je Cerkev eno, zakoni napredka pa nekaj povsem petdesetega. In da je zadnje veliko važnejše nego prvo.

Tako «Novi list». Brez ovinkov je tu povedano, da si lasti porodičarska klika tudi v vprašanih vesoljne cerkve nekakšne izključne pravice, katerih se baje nikoli in pod nobenimi pogoji ne bo odrekla. Država lahko svetuje Vatikanu tega ali onega kandidata za škofijsko stolico, ne more pa zahtevati izključne pravice imenovanja, ker le ta bistveni del tradicionalnih prerogativov Vatikanu! Nadalje si vladni krogi žele izključnega odrejanja smernic v šolski prosveti. Mi vemo le predobro, kam pes taco moli.

Sedaj pa naj kdo pride in reče, da je boj katoličanov za pravice katoliške cerkve donkišotska komedija, katero uprizarjajo «klerikalci» zgolj v «politične namene». Besedo ima seaj naš liberalno časopisje!

Ministri v kraljevski oblasti. Na Bledu je bil podpisan ukaz, da izvršujejo v času kraljevega bivanja v inozemstvu kraljevo oblast ministri. Pašič je bil na Bledu in se ni več vrnil v Beograd. Skozi Maribor se je odpeljal in kje je sedaj in kaj sedaj dela, to se ne ve. Po raznih vesteh iz vladnih krogov, ki so si dolgo nasprotovale glede imenovanja njegovega namestnika, je bilo končno le mogoče posneti, da je njegov zastopnik policajminister Timotijević. In tudi g. notranji minister, namestnik predsednika vlade potuje sedaj neke po južnih krajih, razglašajo se razna njegova zagotovila, razne njegove obljube po največ iz njegovega volilnega okraja. Zunanji minister je odšel za Pašičem in pravijo, da se ne vrne par tednov, ker ima v Marienbadu ali v Pragi sestanke z drugimi predstavniki male antante in koj za tem sejo Zveze narodov. Kumanudija so tudi videli neke na potovanju po Makedoniji. Pribičević in Krstelj sta pa v Dalmaciji. Omerović potuje po Bosni naokrog, ker so vladni muslimani razpredli veliko agitacijo. Miletić je šel na inšpekcijo po Vojvodini, da dobijo njegove počitnice službeni značaj in posebne dijete, Rafajlović je bolan in ostali ministri, če ni še ta ali oni tudi bolan, naj bi vodili vladne posle. Ostali so samo oni, ki so od glavnih — potujočih, bolanih in počivajočih — popolnoma odvisni ter niso še nikdar, razven v osebnih, profitarških in strankarskih ozirih — storili samostojnih korakov. — Glede draginje in slabe žetve povišujejo trošarino ter se pogovarjajo z mlinarji, zunanjo politiko prepuščajo Pašiču ali Ninčiču in da bo položaj v državi SHS še posebno rožnat in zavirljiv, izdajajo še posebna poročila v — princ Jurjevi zadevi. Tu imajo sedaj prvo besedo policajdemokrati, ki trdijo po svojih listih, da je princ Jurij in njegova zadeva — Pašičevo orodje in spletko. Če oženi princ Jurij Pašičevo hčerko Darinko, dobi vse, če ne, pa internacijo v Gornjem Milanovcu. O teh nakanah nas obvešča tudi ljubljansko «Jutro». — Politična situacija v državi je res posebno ugodna za potovanja in oddihe tolikih članov državne oblasti.

Batinaški režim proti batinanju. Novi notranji minister je izdal odlok na vse oblasti, v katerem opozarja na kazni, ki se bodo uporabljale napraju vsem onim državnim organom, ki bi se posluževali telesnih kazni. Odlok zahteva, da se vsak slučaj batinanja prijavi državnemu sodištvu in da se vsak uradnik, ki bi s tem zlorabljal svojo oblast, postavi pred sodišče. — Od današnjega režima ne moremo pričakovati iskrenosti in dobre volje in še predno je izdal ta odlok, bi moral policajminister g. Timotijević postaviti vse javnosti dobro zna ne batinaše pred sodišče ter jih kaznovati. Tega pa ni storil in zato od njegovega odloka ne moremo dosti pričakovati.

Nekaj o cepljenju demokratov in radikalov. Pred dobrim mescem so se sestali v Ilidžah politiki Tribunaši v družbi nekaterih zemljoradnikov. O političnih posvetovanjih v Ilidžah se niso izdajali nikaki komunikacije in niso bile objavljene nobene resolucije. V Ilidžah se je pač sklenilo demokratsko stranko podpreti ter jo podkrepiti z raznimi političnimi skupinami, ki so odtele od stranke največ po Pribičevićevi krivdi. Tribunaši so sklenili v Ilidžah sklicati posebno zborovanje naprednih elementov v Zagreb. Na to zborovanje je povabljen tudi predsednik demokratske stranke Davidović in naši narodni socialisti. Trezni demokratski elementi hočejo v Zagrebu povdariti potrebo revizije ustave in uvedbe avtonomij, posebno radi Hrvatov, s katerimi se hoče pred vsem okrečiti reorganizirana demokratska stranka. Kakor hitro bo sklenjena od treznih demokratov revizija ustave, bo razbita demokratska stranka. — Pribičević, Krstelj, Vilder in Žerjavova skupina bodo sčrčali iz stranke in se skušali približati radikalom Pašičeve struje. Ako se združita politično Pašič in Pribi-

čevič s svojim štabom, se bo razcepila tudi radikalna stranka in potem bodo nastali povsem novi politični položaji, ki bodo omogočili spremembo sedanjega režima še pred volitvami.

Vlada pobija draginjo. Na nasvet zemljoradniškega kluba je sklenila beograjska vlada, da poviša carino na izvoz debelih svinj in sicer na vsaki komad 1000 dinarjev in to od 60 kg naprej, ne oziraje se, ali se izvažajo svinje v živem ali zaklanem stanju. Da se ne zabrani izvoz živil, ampak, da se precej omeji, je povišana izvozna carina na pšenico in belo moko v višini pol dinarja pri 1 kg. Prepovedati hočejo tudi izvoz ovsa in sena, da ne bi krepala domača živina na zimno vsled pomanjkanja krme.

Minister Kumanudi je še vedno na agitaciji in se mu prav nič ne mudi v Beograd, kjer ga prav željno pričakujejo, ker brez njega ne morejo sestaviti pravilnika za pobiranje draginje. Ministru se ne mudi, on ne stada in obljube se mnogo lažje dajejo, predno stopijo njegovi «pravilniki» v akcijo.

Bolgarija in Bolgari.

BOLGARSKA JAVNOST.

«L'Echo de Bulgarie»: Zgodovina balkanskih narodov je nepretrgana veriga dejstev, sposobnih, da vzpodbude najživejšo domišljijo. Ko bi Balkan bil združen, bi nudil sedaj povsem drugo sliko. Neki zloduh pa je vedno oviral medsebojni sporazum balkanskih narodov. Ker so ti narodi živeli razedinjeni, so se popolnoma odtujili drug drugemu. Osamljeni poskusi približanja so spodleteli, ker narodi niso bili vajeni poslušati glas razuma. Stalne vojne so uničile zemlje. Kljub vsemu temu se vstrajni dvorovi niso dali ostrašiti. Vendar v vsakem odločilnem trenutku nek tajen vpliv uniči rezultate dolgoletnega, zamudnega in trudapolnega dela. Res je, vojna in mirovne pogodbe so bile slab pomočnik k nadi v sporazum. Vendar je težko razumeti pisavo izvestnega časopisja, ki hoče za vsako ceno sejati mržnjo in nesoglasje v trenutku, ko toliko vzvišenih in plemenitih nalog čaka posameznike in države. Če bi balkanski narodi pozabili grenkosti preteklosti in se resno lotili približavanja, bi zlohotni ljudje kmalu izgubili tla pod seboj. Če katero, je vsekakor medsebojno spoštovanje napram narodnostnim manjšinam najuspešnejše sredstvo k približanju. O narodnostnih manjšinah se bo v Ženevi pečala tudi Zveza narodov. Zenevska razprava bo di izhodišče k razumnejšemu vdejstvanju balkanskih narodov. Zdi se pa, da se že delajo priprave za ovire temu potu, ki obeta novo zarjo na Balkanu. Baje se pripravljajo pogajanja — če je res, kar piše «Balkan» — da Mala antanta odpravi z dnevnega reda Zveze narodov razpravo o narodnostnih manjšinah. Z ozirom na tako postopanje pač ni potrebno posebej povdarjati, kako se zlo na ta način še bolj utrjuje in ubija končno vsa ko nado v boljšo bodočnost Balkana.

Isti list: Srbsko časopisje kar tekmuje, da v mnogih številnih člankih že vnaprej prejucira bodoča pogajanja med Bolgarijo in njenimi sosedi glede četašev. Sklep sveta Zveze narodov je vseboval spravo in pomirjenje. Zato je težko razumeti beograjski tisk, ki grozi Bolgariji in pripravlja razpoložerje za (oboroženo? op. pr.) intervencijo balkanskih zaveznikov. Ta pisava je v toliko bolj presenetljiva, ko se je vendar pred Zvezo narodov z njihove strani zatrjevalo, da se želi rešitev spora prijateljskim potom. Baje je dobila beograjska vlada od svojih zaveznikov mandat, da vsili Bolgariji nekatere pogoje, katerih neizvršitev bi imela za posledico — sankcije (vojni pohod, op. pr.). K tem grožnjam srbskega časopisja se polagoma pridružuje tudi atenski tisk. V Beogradu se celo trdi, da je jugoslovanska vlada zahtevala v Sofiji razpust vseh macedonskih društev in da je bolgarski kabinet to zahtevo odločno odbil. Ta trditve pa zahteva popravka. Beograjska vlada je poslala omenjeno noto dne 16. julija, v predvečer sestanka sveta Zveze narodov, kjer se je imelo razpravljati vprašanje četašev. Ta nota je bila odgovor na bolgarsko noto z dne 17. junija, v kateri je bolgarska vlada predlagala preiskavo. Beograjski odgovor je prišel šele po enem mescu in to takrat, ko je stvar bila že pred Zvezo narodov. Z ozirom na vse to se sofijska vlada ni mogla spuščati v podrobnosti odgovora. Od tedaj naprej Beograd ni storil nobenega koraka v Sofiji glede četašev in je upati, da ne bo sledil svojemu časopisju. Bodoča pogajanja naj se vrše v duhu sprave in iskrenosti.

Isti list priobčuje cikluse člankov o Slovanih in o morju: Anglija se najbrž boji, da Francija v zvezi s slovanstvom ne škodi njeni moči. Zato Anglija odkrito pobija slovanstvo. To ji je tem lažje, ker latinske narode ne razdružuje noben globlji spor, in ker se germanske države skupljajo v enoten blok. Slovanske države pa ravno sedaj nimajo prav nobene skupne zveze. Zavist in ljubosumnost stvarja med Slovani vedno nove spore, ki razpršujejo moči k obnovi gospodarstva in ovirajo razvoj k mogočni slovanski solidarnosti, posebno na polju politike, kot stalen in trden element v Evropi. Rusi, Poljaki, Malorusi, Čehi, Slovaki, Hrvatje, Srbi, Slovenci, Bolgari, Črnogorci in Macedonci — vsi ti strašno trpe pod sedanjim stanjem stvari. Germanizem je izšel iz vojne ojačan, dočim je slovanstvo težko prizadeto. Odsotnost Rusije pri mirovnih pogajanjih in nesloga ostalih Slovanov — v tem je glavni vzrok in posledica za vse strahovite poraze. Neka tajna sila, v kateri je čutili angleško roko, je Slovane potisnila od morja. Pomisliti je samo, da ima 200 milijonov Slovanov sedaj samo eno veliko pristanišče Petrograd, ki pa je v boljševiskih rokah popolnoma umrtveno. Sledimo baltskemu obrežju in nikjer ne najdemo čisto slovanskih pristanišč, dasi je notranje ozemlje izključno naseljeno

s Slovani. V Jadranskem morju so Šibenik, Split in Kotor zaradi gorovja skoraj nepristopni. Na egejsko morje teži popolnoma slovansko zaledje, ki pa nima nobenega svojega izhoda na svobodno morje, nimajo brodovja in njihova trgovina in industrija je odvisna od milosti narodov na obrežju, ki obvladajo morje. Nobene možno sti ni, da bi Slovani mogli tekmovati z germanskimi, anglosaksonskimi in latinskimi narodi. Od vseh krivic je največja krivica ta, da se Slovane sistematsko potiskuje od morja. — Temu je treba odgovoriti s slovansko solidarnostjo, ki naj ne vsebuje predvojnega imperijalističnega panslavizma z rusko znamko. S solidarnostjo neke vrste očiščenega neoslavizma, naj se deluje k skupnosti vseh Jugoslovanov in Čehov za zboljšanje njihovih medsebojnih odnošajev. Glejte, 20 milijonov Slovanov na Balkanu nima drugega izhoda, kakor nekaj slabih dalmatinskih pristanišč. Srbi in Bolgari zaradi medsebojne nezastopnosti nimajo izhoda na Egejsko morje. Zdrav nagon narodov zahteva, da ne oviramo do zorevanja dogodkov na potu k slovanski — k jugoslovanski solidarnosti.

Isti list: Dne 25. t. m. (danes) se sestanejo državni Male antante v Pragi. Baje se bo razpravljalo tudi o vprašanju sprejema Bolgarije v Mala antanto. Beograjski in rumunski listi so proti tej nameri pokazali svojo nevoljo. «Universul» celo odreja čehoslovaški pravico predlagati zbliznanje z Bolgarijo. Dejstvo je, da se dela na to, da se že vnaprej odbije vsak poskus sodelovanja z Bolgarijo. Beneš se trudi, da da «izraza konstruktivnim silam, ki so na delu v srednji Evropi». Te njegove napore pa pobija Beograd in Bukarešt. Sicer ni Bolgarija nikdar prosila za vstop v Mala antanto, vendar je Bolgarija vedno pripravljena lojalno podpirati vse težnje in stremiljenja k obnovi, napredku in miru.

Beneš je v septembru 1921 označil naloge Male antante ne samo kot varstvo mirovnih pogodb, katere je treba pametno in pravično uporabljati, marveč tudi kot element k politični, gospodarski in socialni obnovi bodoče srednje Evrope. Dejal je: «Mala antanta ni militaristično podjetje, niti politična izsiljevalna kombinacija». Pisava časopisja v sosednih državah ne pokaže nobenega razumevanja za Benešev pojmovanje Male antante. V obeh tega časopisja, ki tolmači misli srbskih in rumunskih državnikov, je Mala antanta samo orožje nasilja in zastraševanja.

«Epoha»: Po popolnem uničenju bolgarskega šovinizma in oslabelosti strank, ki so mu bile naklonjene, je sedaj zelo malo Bolgarov, ki bi se mislili na bolgarsko hegemonijo na Balkanu in na premoč v avtonomni Macedoniji. V tem oziru izvirajo vse težkoče iz Srbije, kjer se z vsemi sredstvi dela na to, da zmaga centralizem in raznarodni macedonsko prebivalstvo. V Srbiji niti socialdemokrati, niti komunisti ne pokažejo nobenega nasprotja proti tej srbski ideji. Borbe Hrvatov, Slovencev in Črnogorcev, kakor tudi stremiljenje k Egejskemu morju — vse to bo blagodejno vplivalo, nadamo se, na srbske državniške kroge. Zeleti je, da pride do revizije režima sedaj, ko je na pragu rešitev vzhodnega vprašanja.

«Pobeda»: Vprašanje narodnostnih manjšin potuje iz Geneve in Pariza preko Prage, Haaga in Londona v Ženevo, kjer bo 15. septembra t. l. sestanek Zveze narodov. Mala antanta je napovedala diplomatsko mobilizacijo, da to vprašanje spravi z dnevnega reda sestanka Zveze narodov. O tem se bo razpravljalo tudi v Marijinih toplicah. Ta nastop naših sosedov proti Bolgariji zahteva, da se v smislu naše vzvišene dolžnosti in na podlagi mirovne pogodbe in pravičnosti zavzamemo za naše rojake.

Po svetu.

Avstrijski državni kancler v Berlinu. Avstrijski državni kancler dr. Seipel je odpotoval iz Prage v Berlina, kjer ostane 24 ur in bo konferiral z nemškimi državnimi kanclerjem dr. Wirthom.

Krvavi spopadi med italijanskimi fašisti in komunisti. V Genovi in Pizi je prišlo zadnje dni do hudih spopadov med komunisti ter fašisti. Na obeh straneh je precej mrtvih in ranjenih. Ob priliki odkritja vojnega spomenika je prišlo do spopada med komunisti in fašisti v Olevano Romano. Ob tej priliki je bil ubit sekretar komunistov, osem pa ranjenih.

Bavarska vlada je pristala na sporazum, ki se je sklenil v Berlinu.

Za sporazum Pariza—Berlina—Moskve. Iskanje nove orientacije, to je najtočnejša karakteristika današnje mednarodnega položaja. Ko člani reparacijske komisije sedijo v Berlinu, se je pojavila v francoskih listih, posebno onih, ki zastopajo mnenja podjetniških krogov, posebna struja v korist direktnega sporazuma med Parizom in Berlinom in v zvezi s tem se mnogo bavijo listi tudi s prizadevanjem in misijo lyonskega načelnika in trgovskega zastopnika Herriota, ki se, kakor znano, v prvih dneh septembra sestane s Čičerinom in Litvinom v nemškem mestu Freiburg. Sicer je došlo nekako vladno obvestilo, da francosko zunanje ministrstvo nima prav nič skupnega s Herriotovo akcijo, pa na ta demanti se ne polaga dosti, ker je vendar jasno, da načelnik industrijalno najvažnejšega mesta Francije ne bi mogel stopiti v stike z najodličnejšimi predstavniki sovjetov brez diskretnega dovoljenja in migljaja francoske vlade. Iz izjav, ki so padle v listih, je razvidno, da stojijo francoski podjetniki že dolgo v kontaktu s sovjeti, ker mislijo, da ne kaže še nadalje čakati na padec sovjetske vlade. Značilno je, da je vse to sedaj po polomu londonske konference stopilo v javnost. Težnja za novo smerjo v zunanji politiki se je s tem jasno pokazala.

Konferenca za grško-turško premirje. Vlade v Angori, Carigradu ter Atenah so prejele poziv za konferenco

v Veneciji, kjer bi se razpravljalo o pogojih grško-turškega premirja. Ako bi ta konferenca uspela, potem se bo ob tej priliki sklopilo tudi o končnoveljavnem miru med Grki in Turki. Ta konferenca bo sklicana enkrat koncem septembra in jej bo načeloval italijanski delegat.

Zopetna vzpostavitev ruske mornarice. Ruska sovjetska mornarica ima še sedaj manevre v Finskem zalivu. Z ozirom na potek teh manevrov lahko trdimo, da se je Rusiji posrečilo zopet vzpostaviti svojo mornarico. Sovjeti ne razpolagajo samo z podmorniki in torpednimi čolni, ampak s prav velikimi bojnimi ladjami. Ako bo boljševisko delo glede mornarice tako napredovalo, bo ruska bojna mornarica tekom enega leta vsega upoštevavanja vreden faktor.

Beleške.

Beograd—Praga. Pašič in Ninčič sta odpotovala, da se nujno dogovorita s češkim predstavnikom dr. Benešem v zadevah male antante in pa glede priprav za zvezno narodno konferenco, doma se je pa po radikalnih ali Pašičevih listih raznela vročekrvna in ostra kampanja proti češkoslovaški republiki in posebej še proti osebi dr. Beneša. Beograjska radikalna «Tribuna» se huduje, da hoče igrati Čehoslovaška s svojim Benešem prvo vlogo med malo antanto, kaj si vendar misli ta mlada država proti naši starodavni in slavni (Srbiji) in njen dr. Beneš, ki je bil pred kratkem še navaden novinar, proti našim slavnim politikom (Pašiču). — «Novosti» pa vpijejo, kaj bo Češka, ona je samo trgovska in podjetniška, mi smo pa — militaristična država. Beograjski «Novi List» je natrosil neke noči vse polno ročičev in rohnečih plakatov po Beogradu, da spravlja dr. Beneš Bolgarijo v malo antanto in vse to z mnogim drugim ne more biti dobro spremljevanje Pašič-Ninčičevih razgovorov z dr. Benešem in z drugimi predstavniki male antante. — Ko se je vsa ta gonja do dobra izživela in izpuhtela, se je pa oglašil čudoviti vladni «presburo» s svojo izjavo, da vsega tega ni smatrati za resno, da obvladujejo napačna domnevanja in celo protidržavne in protizavezniške intrige. Tako presburo, «Tribuna», «Novosti», «Novi List», «Balkan» pa po svoje ob svoji obilni in priznani državotvornosti. Po svoje tudi gg. ministri, ki gotovo svojih listov niso pustili brez navodil, ko so se odstranili iz Beograda ter jih gotovo še sedaj ne pustijo, ko tajno krmarijo SHS zunanje-politično barko v tujini.

Zakaj raste čehoslovaška krona? V najdražjem letovišču cele srednje Evrope, v Marijanskih Laznih na Češkem, so sedaj: naš kralj in kraljica z dvorom, gosp. ministrski predsednik Pašič z najmanj 20 uradniki, g. zunanji minister s svojim štabom in seveda tudi naš pranski poslanik s svojim spremstvom. Ta ravnokar našeta gospoda iz Jugoslavije si seveda na letovišču ničesar ne odreja, ampak živi v vsestranskem izobilju. Dobro življenje in prijetne zabave pa pridejo drago tudi v Čehoslovakiji. Za kraljevo, ministrsko in poslaniško življenje je treba obilo čehoslovaških kron, katere naši najvišji dostojanstveniki kupujejo kar na debelo, in s tem engro nakupom čehoslovaške valute pomagajo k dvigu čehoslovaške krone. Naša valuta pada, čehoslovaška gre z zdatno pomočjo najvišjih Jugoslovanov kvišku.

Od ameriškega posojila še groš ni prišel v državno blagajno, «bakšiš»-nagrade se pa že delijo. Narodna banka v Beogradu je dobila nalog iz Novega Jorka, da se Praporčetoviču, posredovalcu pri sklepanju posojila, izplača svota 400 tisoč dolarjev ali 32 milijonov dinarjev. S tem denarjem se imajo izplačati nagrade Bleerovim agentom, novinarjem in narodni skupščini. Za ministre se pa nakažejo še posebne mastne nagrade.

„Jutrova“ gonja proti rudarjem.

Vsi pošteni ljudje sočustvujejo z rudarji in se zgražajo nad brezsrdnostjo družbe in merodajnih faktorjev, ki pustijo umirati gladi in lakote na tisoče trpinov z njihovimi družinami vred, samo ljubljansko «Jutro» se je postavilo na stran židovskih izkoriščevalcev. Od «Jutra» sicer nikdo ni pričakoval, da se bo zavzelo za uboge rudarje, vendar pa si ni mogel nihče predstavljati, da bo nakopičilo toliko laži, toliko cinizma in toliko podlega obrekovanja in hujskanja proti pravičnemu rudarskemu eksistenčnemu boju radi dr. Zerjava, Praprotnika in drugih, ki so zainteresirani pri Trboveljski premogokopni družbi.

Torkovo «Jutro» je prineslo podlo laž, da imajo rudarji povprečno po 140 kron na dan, kalkulirano na podlagi družbene statistike onih delavcev, ki delajo čezurno delo — 12 in večurno akordno delo — ter dobijo za to izkoriščanje, dokler njihove moči izdržijo, tudi večjo plačo. Če se plače vseh teh delavcev upoštevajo skupno, potem bi res lahko prišlo do povprečne številke blizu 140 kron. To pa je ravno tako, kakor če bi po določitvi povprečne uradniške plače upoštevati tudi ministre ter tako trdili, da ima državni uradnik mesečno povprečno 10.000 kron.

V resnici so pa delavske plače sledeče: Kategorija a) dneve za šilt 52, os. dokl. 27, nab. prispevek 6.94, skupaj 85.94 kron; b) 45, 27, 6.94, skupaj 78.94 kron; c) 37, 27, 6.94, skupaj 70.94 kron; d) 28, 27, 6.94 skupaj 61.94 kron.

To so faktične mezde na osemurni delavnik, razvrščen po štirih kategorijah.

Ker pa delavec dela komaj mesečno 24 dni, znaša njegova faktična dnina na en koledarski dan:

Kategorija a) dnevni zaslužek 68.75, tedenski zaslužek 471.25, mesečni zaslužek 2062.56 kron; b) 63.13,

delavcev iz neznanih vzrokov. Kar naenkrat stojijo ti nesrečneži brez službe, brez nadaljnjih sredstev za življenje. Enostavno: vrgli so jih na cesto. Pa to še ni nič tako čudnega ako se ta ali oni odpusti, ker je to že v tem času »lepa« navada. Bolj nas je pa presentilo, da je ravno ista delavnica sprejela v službo — Ruse Wranglovce. — Koliko naših ljudi blodi brez službe okrog, hodijo vpraševati za delo, a za naše ljudi ni dela, pač pa je delo na razpolago našim priseljenim Rusom. Tužna nam majka!

Izposojene knjige. Krščansko socijalna zveza v Mariboru uljudno prosi vse one, ki so si pri njej svojčas izposodili knjige, da jih nemudoma vrnejo. Pogledati je treba vse omare in predale, če morda kje ne tiči kakšna knjiga s štampiljko zveze. Želi namreč, da se zopet knjižnica uredi. Spolnite svojo dolžnost, ter jih prinesite v tajništvo SLS. Ob enem se prosi, da vsak po svoji moči daruje knjige za to prepotrebno napravo v korist čitiva željne mladine. Bog plačaj!

Državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru. — Vpisovanje učencev in učenec in prvi letnik trgovske šole je zaključeno. Sprejemnih izpitov za vstop v prvi letnik letos ne bo. Ponavljalni in naknadni izpiti čez I., oziroma II. letnik se pričenejo v ponedeljek, dne 11. sept. ob 8. uri. Vpisovanje v drugi letnik trgovske šole se vrši v sredo, dne 13. septembra od 9. do 11. ure v ravnateljski pisarni.

Krčevina pri Mariboru. Zupan g. Gregor Škof je voilni imenik silno površno sestavil. Izpuščenih je gotovo okoli 50 volilnih upravičencev, največ seveda takih, ki so pristaši SLS.

Vinska razstava v Mariboru. Na Pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru, ki se bo od 8. do 17. septembra 1922, bo zraven drugih nešteti, za narodno gospodarstvo koristnih predmetov zanimala prizadete kroge iz tu- in inozemstva gotovo tudi vinska razstava. Zastopana bodo vina iz sledečih vinskih okolišev: Ljutomerški, radgonski, mariborski, ptujski, haloški, pohorški, celjski, slovenjgoriški in bizeljski vinski okoliš. Prijavili so se in bodo razstavili svoja vina pod okriljem vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru vinogradniki v velikem številu; razstavljenih bo nad 160 vinskih sort. Ta vina bodo razstavljeni v posebni dvorani, ki obsega kakih 90 kv. metrov. Vsak obiskovalec obrtne razstave bo imel priliko, prepričati se o kakovosti proizvoda naše vinske trte iz vseh krajev mariborske pokrajine. Za vinske trgovce, hotelirje, gostilničarje, kavarnarje, celo tudi za vinogradnike same bo to pravi zaklad v smislu spoznavanja, kako vino sme s polnim pravom zahtevati v javnih lokalih, ko prestopi prag svojega doma in je primoran si iskati okrepcila, bodisi na sprehodu, na potu za zaslužkom itd. Poleg vinske razstave bo točilnica izbranih vin lastnega pridelka iz mariborske pokrajine. Vinarski in sadjarski odsek preskrbi vina za to točilnico. Točenje teh vin pa prevzame odlični vinogradnik in gostilničar iz Maribora. V točilnici, ki obstoji iz krasnega paviljona, postavljenega nalašč v ta namen in obdanega od senčnatih drevih in lepotičnega grmovja, si bo mogel vsak zemljan ne le po dne, nego tudi zvečer ob zvokih razstavne godbe priveževati svojo grešno dušo k utrujenemu telesu. Ni namen razstave in točaja vina na Pokrajinski razstavi vzgajati ali morda pospesevati pijančevanje; cilj, ki se ga hoče doseči, je ta, ljubavitelem vina pokazati pot k producentu, konzumentom pa omogočiti spoznanje pravega daru božjega, ki glasom izjave slovutih zdravnikov pri zmernem rednem uživanju zelo ugodno vpliva na ves človeški organizem, osobito pa po »leccitimu« na ugoden potek razvoja in delovanja možganov. — Vinska razstava v Mariboru bode zlasti za trgovino in konzum vina v nevinorodnih krajih velikega pomena, zbog česar vabimo zanimance posebno iz nevinorodnih krajev Jugoslavije in inozemstva na obisk obrtne razstave v Mariboru, osobito pa zanimance iz naše bratske ljubljanske pokrajine. Ker ti letos na II. ljubljanskem velesojmu ne bodo imeli prilike stopiti v direktni stik z našimi vinskimi izvodi.

GLADIATORJI.

(141. nadaljevanje.)

Njegov poveljnik se je odlikoval celo v generalovem šatoru po razkošnem sijaju in bogastvu svojega orožja, pa čeravno je bil njegov nastop ponosen in možat kakor nekaj, je bil njegov obraz upadel in od skrbi razoran in njegova brada je bila gosto posejana z belimi lasmi. Hopija je igral za najvišje vloge, pogumno je igral in dobil je igro. — Pa ni izgledal mnogo bolje in zadovoljen ko tisti, ki je igro izgubil.

Poleg njega je stal Licinij, mirni, odločni poveljnik desete legije, priljubljen svetovalec Titov, ponos vse vojske. Vse izkušnje, vse ugodnosti, vsa slava življenja je ležala pred njegovimi nogami — pa le predobro je vedel, da je vse to, žal, tako malo vredno.

S pogledom polnim pomilovanja je gledal Tit upadli, gladni obraz odposlančev. Pomanjkanje, da, glad se je oglašal torej že v najbogatejših hišah judovskih? Tudi Kalha ni mogel prikriti pod svojim mimim, dostojanstvenim nastopom telesne onemoglosti in oslabeledosti.

«Predlog je dober,» je dejal cesarjev sin in se obrnil k zbranim častnikom. «Eno mi morajo tile Židje priznati da sem v vsej vojni skušal zabranjevati prelivanje krvi, in če bi mi bili bolj zaupali, bi jim bil že zdavnaj pokazal, kako zvesto spoštujem njihov tempelj in njihovo vero. — Pa ni še prepoznal v rokah čezim pismo nekoga Eleazarja, vsekakor vplivnega patricija v Jeruzalemu, se zdi. Predlagala mi, da mi hoče izročiti ključce do velikih vrat v 48 urah, ako mu zastavim svojo besedo, da bom prizanesel tempeljni in ljudstvu in da se bodo Rimljani med tem časom vzdržali vsakršnega napada, tudi če bi videli kakršne koli priprave za obrambo na obzidju. Poroča tudi, da je v mestu stranka obupnih mož, ki se odločno upira

vsaki predaji, in da bo med premirjem skušal na vsak način dobiti svojemu mnenju premoč, ene bo pregovoril, druge pa siloma ugnal — Ponavljam, zdi se mi, da je predlog dober. — Deseta legija je prva po letih in po slavi. Pozivljam njenega poveljnika, naj izrazi svoje mnenje!»

Licinij je resno pripomnil, da se naj sprejme vsaka ponudba, ki bo mogla napraviti konec pobujanju in prelivanju krvi na obeh straneh, že iz politične modrosti in zaradi človekoljubja. «Ne govorim,» je dejal plemeniti general, «za sebe ali za svojo legijo. Naša disciplina je še vedno neuklonljiva, dovažanje živil je redno, naši ljudje so se utrdili v dolgih bojih pod palestinskim nebom in njegovim vročim solncem. Naše izgube vsled napora in bolezni so primeroma majhne. Pa saj noben poveljnik ne ve bolje nego Tit sam, kako se topi vojska že pod samim vplivom dolgega časa, in razlika, ki jo par tednov naredi v vojskini usposobljenosti in številni moči, je razlika med zmago in porazom. — Druge legije niso bile tako srečne ko moja. Naj poveljnik »Izgubljene legije« sam pove, koliko bi danes njegovih mož korakalo v napad!»

Hipija si je zamišljeno pogladil sivo brado in zmajal z glavo.

«Če bi me bil kdo vprašal pred petimi dnevi,» je odgovoril odkrito, «bi mu bil lahko odgovoril, da tisoč. Če bi me bil vprašal včeraj, bi bil rekel, da sedemsto. — Veliki vojskovodja, danes opoldan moram biti zadovoljen s petsto možmi. Vkljub temu,» je pridjal s svojim vsakdanjim rezkim glasom, «vkljub temu pa izmed njih vsak še tudi danes hoče imeti predpravo, da prednjači vsem drugim četam pri napadu.»

Le preris je bilo, da se je pod vplivom podnebja in vsled njihove izredno naporne službe število gladiatorjev skrčilo na polovico. Kar jih je pa še ostalo, so bili kakor njihov poveljnik, polni divjega, drznega huha arene.

Tit je pogledal od enega do drugega in preudarjal nekaj časa v resnih mislih.

Tedaj je pograbil Placid ugodno priliko in se oglasil s svojim uglajenim, vljudnim glasom:

«Ni na meni,» je dejal, «da bi nasprotoval odličnim poveljnikom, ki so ravnokar govorili. Vse cesarstvo je že zdavnaj priznalo, da je Licinij eden njegovih najboljših vojskovodij, in gladiator Hipija se čuti v boju kakor doma. — Pa moja prva dolžnost je cesar in Rim. Prejasni gospod, kak je bil uspeh, ko si pred kratkim naročil plemenitemu židovskemu ujetniku, naj nagovori svoje rojake raz obzidje? Vedeli so, da je potomec ene njihovih najstarejših rodbin, če se ne motim, celo duhoven njihovega praznoverja je bil. Vedeli so, da je bil nekdan njihov izkušen general, — jaz sam se ga častno spominjam, četudi me je goljufal pred Jotapato. Dokler ni padel kot ujetnik v Vespazianove roke, so ga čislali kot svojega najboljšega moža in najpogumnejšega voditelja. — Ko jih je torej nagovoril, ali niso imeli vzroka dovolj, da bi mu verjeli, dasiravno je govoril zelo dolgo? In kak, pravim, je bil uspeh —? Nekaj ur so pridobili, da so se okrepili. In še drznejše so se uprli Rimu, še bolj kruto so divjali zoper njegove vojščake. — Jaz bi jim ne zaupal, prejasni Tit!

(Dalje prihodnjic.)

Gostilničarji se opozarjajo, da se jih uvrsti v »vodnik po planinskih krajih« samo takrat, ako so inserenti ali vsaj odjemalci Planinskega koledarja. Drugi, planinstvu nenaklonjeni gostilničarji se kratkomalo izpuste, kar jim bo več škodovalo, kakor pa ako si kupijo koledar za leto 1922 za borih 21 kron, ki se ga dobi še pri založništvu v Mariboru, Krekova ulica 5.

Tudi za leto 1923 izide Planinski koledar. Tiskan bo na lepem belem papirju. Vsled visokih nabavnih stroškov se mora cena zvišati na 6 din., s poštnino 6.25 din. Upamo, da se vsled tega ne bo skrčil krog njega prijateljev, temveč da dobi še mnogo novih naročnikov. Koledar bo povečan s novimi potnimi omrežji ter vsebina po strokovnjakih temeljito popravljena in pomnožena.

Svarilo. Svarim vsakogar dati za moje ime mojemu sinu Jožetu Krumpak ml. denar ali drugo blago ker jaz nisem zanj plačnik.

Jožef Krumpak, oče.

Krčevina pri Mariboru.

Javna zahvala.

Zahvaljujem se g. primariju dr. Černiču za uspešno uravnavo svoje hudo štrte noge in za zdravniško oskrbo tekom svojega ozdravljenja. Imel sem priliko, v g. primariju spoznati izbornega strokovnjaka in ljubeznivega, skrbnega zdravnika, kojega mali zahtevki niso v nobenem razmerju z njegovim odličnim postopanjem.

Maribor, dne 22. avgusta 1922.

Ferdo Pinter

372

solastnik tvrdke Pinter & Lenard.

POZORI!
Al. Gnušek, Maribor
Glavni trg št. 6,

prodaja
žičnate žimnice (Drahtensatz) po K 560.—, atrik-žimnice 3 delne po K 2150.—, impregnirane plachte za vozove, mlatinice, konje kvadratmeter po K 250.—, vrvi za zvonove studence, seno in perilo, vsaka debelost in dolžnost kg K 120.—, 170.—, štrange za konje par K 44.— do K 90.—, uzde navadne in pletene po K 30.— in K 36.—, zaloga hla čevine, žamet rižasti, platna, racmošina, plavotiska, lincerdruk, cajghlače, sodnje hlače, stiče vsake vrste, predpasnike iz klota in plavotiska, obleke za dekleta, moške predpasnike, robce, slamnjače po najnižjih cenah. 378

Glavni dobitek napravi vsakdor, ki si pravočasno preskrbi obleko in druge manufakturne potrebščine novourejeni in povečani, vsem že dobro znani manufakturni in modni trgovini Franc Mastek v Mariboru. Glavni trg 16, kjer se kupijo vse vrste manufakturnega in modnega blaga iz prvovrstnih tovarn priznane po najnižjih cenah.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam pretužno vest, da je moj iskrenoljubljeni in nepozabni sopro, oziroma brat, stric in svak gospod

Janez Polak

posestnik, gostilničar in bivši trgovec s sadjem dne 23. avgusta, ob 1. uri popoldne, po kratki mukopolni bolezni, preideja s sv. zakramenti, v 72. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega p kojnega se vrši v petek, dne 25. avgusta ob 3 uri popoldne iz mrtvašnice mesnega pokopališča na Pobrežju

Sv. maša za dušnico se bo brala v soboto, dne 26. avgusta, ob 8. uri zjutraj v frančiškanski župni cerkvi.

Krčevina—Št. Ilj v Slov. gor., 24. avgusta 1922.

Katarina Polak, soproga.

SENO

slamo, drva ter premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke — kupuje in prodaja —
OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 57, telef. 88. 14—323

Pianino dobro ohranjen ke kupi po primerni ceni. Ponudbe z navedbo cene na upravnishvo lista. 1—2 371

Vrtnarski vajenec se

takoj sprejme. Ivan Jemec, vrtnar, Razlagova ulica 11, Maribor. 373

Trgovina z lesom in premogom in prodaj Vpraša se pod A 100 na upravnishvo tega lista. 1—2 370

Posestvo v vinogradu 6 in pol orala se takoj proda. Rošpon pri Kamnici, Dunajski jarek 167. 374

Srednje težek konj

valah 7 in pol leta star za vsako vožnjo sposoben, je na prodaj. Kupci naj se obrnejo na tvrdko M. Berdajs, Maribor. 3 337

Drva

seno, slamo, premog, trgovsko opravilo, kangle za mast, strd, jesih, soda l. t. d. ima na prodaj

ANDREJ OSET
Maribor, Aleksandrova c. št. 57. 3—5 : 89 Telefon 88.

Zlatorog milo, kristalno sodo, bučno olje, riž, kavo, začran, papriko, kolinsko kavino primes, Ciril in Metodove vžigalice, kolomaz Ia, Mirija in C-pula krema, papirnate vrečice

prodaja samo na debelo

MACUN & FABIANI
trgovina specerijskega in kolonijalnega blaga na debelo

Maribor. Telefon interurban št. 180. Šolska ul. 4. 2—4 368

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremili našega nepozabnega

FRANJA

na zadnji poti, iskrena zahvala, prav posebno pa uradništvu, zastopniku »Olepšvalnega društva za mesto Maribor«, visokošolcem in drugim pevcem za častno spremstvo in ganljivo slovo, kakor tudi darovalcem krašnjih vencev.

Ohranite pokojnega v blagem spominu.

Žalujoča rodbina Mlakar.

369